

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Liidu osalemise kohta Euroopa Investeerimisfondi kapitali suurendamises”

(COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD))

(2014/C 226/11)

Pearaportöör: **Michael Smyth**

18. veebruaril 2014 otsustas nõukogu ja 24. veebruaril 2014 otsustas Euroopa Parlament vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 173 lõigule 3 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Liidu osalemise kohta Euroopa Investeerimisfondi kapitali suurendamises”

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD).

Komitee juhatus tegi 25. veebruaril 2014 käesoleva arvamuse ettevalmistamise ülesandeks ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektioonile.

Arvestades töö kiireloomulisust määras Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu 497. istungjärgul 25.–26. märtsil 2014 (25. märtsi istungil) pearaportööriks Michael Smythi ja võttis vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 133, vastu hääletas 1, erapooletuks jäi 3.

1. Sissejuhatus

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab tegevust Euroopa Investeerimisfondi (EIF) rekapiitalseerimiseks, et võimaldada sellel laiendada oma rolli riskikapitali pakkujana suure kasvupotentsiaaliga ja uuenduslikele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele.

1.2 Otsus suurendada Euroopa Investeerimisfondi märgitud kapitali kuni 1,5 miljardi euro võrra tugevdab märkimisväärselt EIFi investeerimisvõimet majanduskriisi ja Euroopa majandusseisaku taustal, kuid kõnealuses kontekstis kerkib esile küsimus, kas isegi nimetatud summa ei jää liiga väikseks.

1.3 Viimased uuringud ja andmed VKEde rahastamise ja neile laenu andmise kohta näitavad, et juurdepääs rahastamisele (nii investeringutele kui käibekapitalile) on VKEde kõige tõsisem probleem. Pangalaenu kasv ettevõtetele on viimasel kolmel kuul järjest kahanenud. Euroopa Investeerimisfondi töövaldkond on suunatud just uuenduslikele ja suure kasvupotentsiaaliga ettevõtetele, kuid võibolla oleks tarvis fondi veel suuremas ulatuses rekapiitalseerida, et võimaldada sellel oma tegevust veel enam laiendada?

1.4 Komitee kordab oma üleskutset Euroopa Investeerimisfondi rekapiitalseerimiseks suuremas ulatuses, et EIF saaks täita oma algupärasest ülesannet, nimelt tegutseda Euroopa riskikapitalifondina, mille konkreetne ülesanne on rahastada kõrgtehnoloogia idufirmasid.

1.5 Komitee teeb ettepaneku maksta dividendidena välja 20 % puhaskasumist ja kasutada seda, et katta osa kapitali suurendamisega seotud kuludest. Komitee toetab püüet luua tasakaal EIFi rahalise ja poliitilise kasu vahel ning kaasata sobivaid finantsasutusi fondi märgitud kapitali suurendamiseks.

2. Ettepanek

2.1 Euroopa Investeerimisfond täidab kahte peamist ülesannet:

— riskikapitali pakkumine, et parandada riskikapitali kättesaadavust suure kasvupotentsiaaliga ja uuenduslike väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks;

— garantiide ja teiste riskijagamise meetmete pakkumine, et suurendada finantsasutuste laenuandmisvõimet VKEdele.

2.2 Fond kasutab oma vahendeid ning haldab järgnevatel aastatel tervet rida ELi programme, nt Horisont 2020 ja COSME. Kuna Euroopa Investeerimisfond loodab lähiaastatel kahekordistada oma garantiide ja riskikapitali riskipositsiooni, on oluline suurendada fondi kapitali. Praeguse seisuga on EIFi peamine osanik Euroopa Investeerimispank (62,1 %). Teised osanikud on Euroopa Liit (30 %) ja 24 avaliku ja erasektori finantsasutust (7,9 %).

2.3 Ettepanek on suurendada fondi märgitud kapitali 3 miljardilt eurolt 4,5 miljardile eurole, millest 20 % makstakse sisse. Kapitali suurendamine tugevdab Euroopa Investeerimisfondi krediitkvaliteedi parandamise tegevust ning võimaldab anda VKEdele laene 11–20 miljardi euro ulatuses aastatel 2014 ja 2015.

3. Märkused ettepaneku kohta

3.1 Esmapilgul on Euroopa Investeerimisfondi rekapitalizeerimine kahtlemata positiivne areng. Euroopa Keskpanga andmetel on ettevõtelaenu kogumaht kolmel viimasel kuul kuni 2014. aasta jaanuarini järjest enam vähenenud. Pangalaenusid käsitlevast viimasest uuringust selgus, et juurdepääs rahastamisele oli eurotsoonis asuvate VKEde kõige pakilisem probleem, kuigi geograafiline jaotus varieerus. Põhilised tegurid, mis mõjutavad VKEde vajadust välisrahastamise järele, olid vajadus käibekapitali ja püsiinvesteeringute järele. Euroopa Investeerimisfondi rekapitalizeerimine aitab nimetatud probleemi osaliselt lahendada, kuid see vajadus on tohutu.

3.2 Komitee tervitab Euroopa Investeerimisfondi rekapitalizeerimist. Komitee märgib, et Euroopa Ülemkogu detsembris toimunud kohtumisel kutsuti komisjoni ja Euroopa Investeerimispanka üles veelgi suurendama EIFi kapitali, ning komitee ootab kõnealuse ettepaneku tulemusi. Komitee on väljendanud muret EIFi rolli üle oma varasemates arvamustes ja kordab seda siinkohal veelgi⁽¹⁾.

3.3 EIFi kapitali suurendamine aitab luua lisasuutlikkuse kapitaliinvesteeringuteks, et toetada innovatsiooni, uurimistegevust ja tehnilist arengut kõikide liikmesriikide ettevõtetele. Saavutamaks seda eesmärki minimaalsete eelarvekulutustega, soovib komitee, et EIFi 2014. aasta üldkoosolekul võetaks vastu otsus maksta dividendidena välja 20 % puhaskasumist. Komitee on arvamusel, et kasulik oleks, kui iga-aastaseid dividende, mis saadakse 2014.–2017. aastal ELi osaluse eest fondis, tuleks käsitada sihtotstarbelise välistuluna ja neid tuleks kasutada, et katta osa kapitali suurenemisega seotud kulust. Komitee toetab püüet luua tasakaal EIFi rahalise ja poliitilise kasu vahel ja säilitada täiel määral selle kolmepoolne struktuur. Sellega seoses kutsub komitee üles kaasama uute finantsasutustest osanikena rohkem samu seisukohti jagavaid asutusi.

3.4 Algse, 1993. aastakontseptsiooni kohaselt soovitati, et Euroopa Investeerimisfond peaks toetama ettevõtteid mitte ainult omakapitalitagatiste ja laenudega, vaid ka kuni 60 miljardit eurot katva Euroopa riskikapitalifondi loomisega. Eesmärk oli kompenseerida erasektori riskikapitali nappust Euroopas võrreldes Põhja-Ameerikaga ning vähendada sõltuvust fikseeritud intressimääraga laenudest, mis tulevad kahjuks uutele ja alles alustavatele ettevõtetele. Kui Euroopa Investeerimisfond 1994. aastal loodi, jäi riskikapitali roll pigem tagaplaanile ning kesksel kohal oli laenu tagatiste valdkond.

3.5 Komitee leiab, et Euroopa Investeerimisfond peaks olema rohkem riskikapitali valdkonnale orienteeritud, nagu oli algselt ette nähtud.

Brüssel, 25. märts 2014

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Henri MALOSSE

⁽¹⁾ ELT C 143, 22.5.2012, lk 10.